

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Perustelut

1. Ensisijainen riidan kohde

Käräjäoikeuden tulee tässä asiassa ensisijaisesti ratkaista kysymys siitä, onko Solteqin ja Arokarhun väliseen 27.10.2003 allekirjoitettuun kanteessa tarkoitettuun sopimukseen sovellettava tietotekniikka-alan yleisiä sopimusehtoja, eli IT2000 YSE yleisiä sopimusehtoja tai erityisehtoja ja erityisesti niihin sisältyviä vahingonkorvausta ja vastuunrajoitusta koskevia ehtoja.

Tältä osin asiassa esitetty näyttö

Asiassa on riidatonta, että asianosaisten 27.10.2003 allekirjoittaman sopimuksen kohdassa "Muut ehdot" on sovittu seuraavaa:

"Muilta osin kuin tässä sopimuksessa tai sen liitteissä ei ole sovittu, sovelletaan Keskuskauppakamarin ja Tietotekniikka Liiton suosittelemaa IT 2000 erityisehtoja."

Edelleen on riidatonta, että mainitun sopimuksen liitteissä ei ole mainittu niitä IT2000-erityisehtoja, joihin sopimuksessa on viitattu, eikä näitä ehtoja ole otettu sopimuksen liitteeksi.

Jutussa todistelutarkoituksessa kuultu kantajayhtiön hallituksen jäsen Jarmo Sakari Karhunen on kertonut, että hän oli neuvotellut ja sopinut kanteessa tarkoitettun kassajärjestelmän hankkimisesta Solteqilta yhtiön myyntimiehen Erkki Pentikäisen kanssa. Pentikäisen kanssa oli neuvoteltu hinnoista ja toimitusehdoista. Pentikäisen tekemän tarjouksen perusteella oli päädytty sopimukseen. Pentikäisen kanssa käydyissä sopimusneuvotteluissa ei missään vaiheessa keskusteltu mitään IT2000 yleisistä sopimusehdoista tai erityisehdoista. Myöskään näissä neuvotteluissa ei ollut otettu esille sellaista asiaa kuin vastuunrajoitus.

Jarmo Karhunen on edelleen kertonut, että hän tuli ensimmäisen kerran tietoiseksi IT2000 YSE -ehdoista ja niihin sisältyvästä vastuunrajoituslausekkeesta 10.1.2005 pidetyssä neuvottelussa, jossa oli ollut mukana muun muassa Solteqin lakimies. Tämän neuvottelun jälkeen Jarmo Karhunen oli itse tilannut mainitut IT2000 sopimusehdot Kauppakamarista ja maksanut ne itse. Aikaisemmin Jarmo Karhunen ei kertomansa mukaan ollut ollut mitenkään tietoinen mainittujen ehtojen sisällöstä.

Itse sopimuksen laatiminen ja allekirjoittaminen oli Jarmo Karhusen kertoman mukaan tapahtunut niin, että sopimusasiakirja oli lähetetty hänelle sähköpostina ja toimitusjohtaja Mia Karhusen allekirjoitettua sopimuksen se oli faxattu takaisin Solteqille.

Jutussa todistelutarkoituksessa kuultu kantajayhtiön toimitusjohtaja Mia Kristiina Karhunen on kertonut, että hän ei ollut itse osallistunut varsinaisesti Pentikäisen kanssa käytyihin sopimusneuvotteluihin. Mia Karhunen oli nähnyt sopimuksen ensimmäisen kerran vasta silloin, kun hän oli sen allekirjoittanut. Mia Karhunen oli saanut tietää IT2000 YSE yleisten sopimusehtojen sisältämästä vastuunrajoituslausekkeesta ensimmäisen kerran vasta helmikuussa 2005 ollessaan neuvottelemassa miehensä Jarmo Karhusen kanssa Solteq Oyj:ssä.

Jutussa todistajana kuultu Jouni Aaro Ilmari Hyttinen on kertonut toimineensa myyntijohtajana Solteqin palveluksessa kolmen vuoden ajan aina syyskuun alkuun 2003 saakka. Hyttisen mukaan alan sopimuksia tehtäessä oli tapana, että myös sopimuksen liitteet käytiin läpi. Viimeisenä liitteenä oli yleensä IT2000 YSE yleiset sopimusehdot. Hyvään sopimustapaan Hyttisen mukaan kuului, että kaikki tällaiset liitteet käytiin asiakkaan kanssa läpi. Tämä läpikäyminen oli Hyttisen mukaan tarpeen sen vuoksi, että myös liitteet tulisivat sopimuksen osaksi.

Jutussa todistajana kuultu Erkki Tapani Pentikäinen on kertonut toimineensa myyntipäällikkönä Solteqin palveluksessa vuosina 2000 - 2004. Pentikäinen oli hoitanut Solteqin puolesta kanteessa tarkoitettua sopimusta koskevat sopimusneuvottelut. Pentikäinen oli käynyt neuvotteluja ainoastaan Jarmo Karhusen kanssa. Neuvotteluja oli ollut useita ja niitä oli käyty pääasiassa Helsingissä ja kerran Kuopiossa. Neuvotteluissa oli käsitelty pääasiassa toimitusehtoja ja hintoja. Sen sijaan neuvotteluissa ei ollut

keskusteltu tai käyty läpi IT2000 YSE yleisiä sopimusehtoja tai erikoisehtoja. Myöskään mistään näihin ehtoihin sisältyvästä vastuunrajoituslausekkeesta ei neuvotteluissa ollut ollut puhetta.

Pentikäinen on edelleen kertonut, että hänellä oli saanut työnantajaltaan käytettäväkseen valmiit "pohjat" tarjouksia ja sopimuksia varten. Hänellä ei ollut oikeutta muuttaa niiden tekstejä. Tarjouspohjat ja sopimuspohjat olivat samansisältöisiä lukuunottamatta ensimmäistä sivua.

Pentikäisen muistaman mukaan lopullinen sopimus tässä tapauksessa oli syntynyt siten, että hän oli lähettänyt sopimustekstin Arokarhulle Kuopioon, mistä se oli palautettu takaisin allekirjoitettuna. Solteqin puolesta sopimuksen oli allekirjoittanut johtaja Ile Niininen.

Edelleen Pentikäinen on kertonut, että Solteqin tekemiin sopimuksiin ei yleensä koskaan otettu varsinaisiksi liitteiksi IT2000 YSE yleisiä sopimusehtoja tai erityisehtoja. Solteqilla oli kyllä käytössään nämä ehdot ja, jos asiakas pyysi, niitä toimitettiin myös asiakkaille. Solteqin valmiissa tarjous- ja sopimus pohjissa oli kyllä viittaus IT2000-erityisehtoihin, niin kuin tässäkin tapauksessa.

Jutussa todistajana kuultu tuotantojohtaja Mikko Juha Olavi Kontio on kertonut olevansa koulutukseltaan tietojenkäsittelytieteen maisteri ja tekevänsä alalta väitöskirjaa. Opiskelun ohella Kontio oli ollut töissä ja toiminut myyntitehtävissä vuodesta 2002 eteenpäin. Kontion kokemuksen mukaan solmittaessa alan sopimuksia niissä lähes aina viitataan IT2000 YSE yleisiin sopimusehtoihin ja erityisehtoihin. Lisäksi nämä ehdot otetaan sopimuksen liitteiksi ja ne annetaan joko paperitulosteina tai sähköisessä muodossa asiakkaalle, jotta tämä tietää, mihin on tullut sitoutuneeksi. Yleensä näitä ehtoja ei käydä yksityiskohtaisesti asiakkaan kanssa läpi, ellei asiakas niin halua.

Jutussa todistajana kuultu myyntipäällikkö Kari Tapani Häkkinen on kertonut toimineensa atk-alalla vuodesta 1979 lähtien. Häkkisen mukaan alan sopimuksissa viitataan säännönmukaisesti IT2000 YSE -ehtoihin, ja nämä ehdot otetaan aina liitteiksi sopimukseen. Näin ehdot tulevat numeroituna liitteenä osaksi sopimusta ja sopimusehdoiksi. Sopimusneuvotteluissa tai sopimusta tehtäessä yleiset sopimusehdot käydään tavallisesti läpi. Niitä ei varsinaisesti lueta, mutta sopimuksen "henki" tulee tässä läpikäynnissä esille. Lisäksi yleensä vielä molemmat osapuolet kuittaavat puumerkillään, että he ovat saaneet nämä ehdot ja lukeneet ne.

Jutussa todistajana kuultu Ile Tapio Niininen on kertonut myyneensä oman yrityksensä Solteqille ja toimineensa tämän jälkeen johtajana Solteqin palveluksessa vielä vuonna 2003. Arokarhu oli Niiniselle nimenä tuttu, mutta sen palveluksessa olleita henkilöitä hän ei enää tarkemmin muistanut. Niininen on edelleen kertonut, että kun asiakkaan kanssa päästiin sopimusneuvotteluissa tarjousvaiheeseen, niin tarjous käytiin läpi asiakkaan kanssa. Sopimusvaiheessa ehtoja ei enää käyty toiseen kertaan läpi, koska tarjouksen ja sopimuksen ehdot olivat samanlaiset. Todistaja ei enää jaksanut muistaa, oliko vuonna 2003 tapana liittää IT2000 YSE yleiset sopimusehdot ja erityisehdot fyysisesti liitteiksi sopimukseen. Nämä ehdot olivat

olleet kuitenkin Solteqin tietokoneelta saatavissa. Sieltä niitä oli mahdollista monistaa ja antaa asiakkaille.

Jutussa todistajana kuultu varatuomari Jorma Reijo Kielenniva on kertonut toimineensa toimitusjohtajana atk-alalla lähes 20 vuotta. Kielenniva oli ollut asiantuntijana mukana laatimassa IT2000 YSE yleisiä sopimusehtoja ja erityisehtoja sekä niiden soveltamisohjeita. Edelleen Kielenniva on kertonut, että hänen käsityksensä mukaan sopimusneuvotteluissa ja sopimusta tehtäessä yleisten sopimusehtojen ja erityisten sopimusehtojen tuli olla asiakkaan käytössä. Näin asiakkaalla oli mahdollisuus käydä läpi kaikki nämä ehdot, joihin yleensä pääsopimuksessa viitattiin. Ehdot tuli Kielennivan mukaan myös ottaa sopimukseen liitteiksi, koska ne tulivat osaksi sopimusehtoja.

Käräjäoikeuden johtopäätökset

Kuten aikaisemmin on todettu, asianosaisten välillä 27.10.2003 allekirjoitetun sopimuksen mukaan muilta osin kuin sanotussa sopimuksessa tai sen liitteissä ei ole sovittu, sovelletaan Keskuskauppakamarin ja Tietotekniikka Liiton suosittamaa IT 2000 erityisehtoja.

Kuten aikaisemmin myös on todettu, sopimuksen liiteluettelossa ei ole mainittu sanottuja IT 2000 erityisehtoja.

Sopimusneuvotteluista ja sopimuksen laatimisesta pääasiallisesti vastanneet Jarmo Karhunen ja Pentikäinen ovat yhteneväisesti kertoneet, että sopimusneuvotteluissa tai sopimusta tehtäessä ei missään vaiheessa ollut käsillä IT2000 YSE yleisiä sopimusehtoja tai erityisehtoja. Näiden ehtojen sisältöä ei näissä neuvotteluissa myöskään ollut käsitelty mitenkään. Sopimusneuvotteluissa ei ollut myöskään keskusteltu mainittuihin yleisiin ehtoihin sisältyvistä vahingonkorvausta ja vastuunrajoitusta koskevista ehdoista.

Kukaan muukaan todistaja tai todistelutarkoituksessa kuultu henkilö ei ole oikeudessa kertonut, että sopimusneuvottelujen aikana tai sopimusta tehtäessä sanottuja IT2000 YSE yleisistä sopimusehtoja tai erityisehtoja olisi mitenkään käsitelty. Kukaan ei myöskään ole kertonut, että sanotut IT2000 YSE yleiset sopimusehdot tai erityisehdot olisivat olleet edes fyysisesti käsillä neuvotteluissa.

Jarmo Karhunen ei näin ollen ole sopimusneuvottelujen tai sopimuksen tekemisen yhteydessä tullut tietämään mainitusta IT2000 YSE yleisiin sopimusehtoihin sisältyvästä vastuunrajoituslausekkeesta. Käräjäoikeus pitää lisäksi uskottavana Jarmo Karhusen kertomaa, jonka mukaan hän on kuullut ja saanut tietää mainitusta vastuunrajoituslausekkeesta ensimmäisen kerran vasta tammikuussa 2005 pidetyssä neuvottelussa, jossa on Solteqin tiloissa käsitelty ohjelmointivirheestä aiheutuneiden vahinkojen vastuukysymyksiä.

Kanteessa tarkoitettun sopimuksen tekstin on laatinut Solteq. Tämän vuoksi sopimusta on epäselvässä tapauksessa lähtökohtaisesti tulkittava sen laatijan eli Solteqin vahingoksi.

Sen seikan toteennäyttämisen, että IT2000 YSE yleiset sopimusehdot tai erityisehdot olisivat tulleet asianosaisia sitovalla tavalla sopimuksen ehdoiksi, on Solteqin vastuulla. Koska Solteq edellä selostetun näytön perusteella arvosteltuna ei käräjäoikeuden mielestä ole kyennyt näyttämään väitettään toteen, riidan vastuukysymyksiä ratkaistaessa ei ole sovellettava edellä mainittujen IT2000 YSE yleisten sopimusehtojen sisältämää vastuunrajoituslauseketta.

2. Toissijaiset väitteet vastuunrajoituslausekkeen pätemättömydestä tai kohtuuttomuudesta taikka vastaajan tuottamuksen asteesta

Kun käräjäoikeus on ratkaissut riidan ensisijaisen kohteen asiassa edellä kerrotulla tavalla, käräjäoikeuden ei ole syytä ottaa kantaa toissijaisesti esitettyihin väitteisiin vastuunrajoituslausekkeen pätemättömydestä tai kohtuuttomuudesta taikka vastaajan tuottamuksen asteesta.

3. Riidattomat seikat

Asiassa on riidatonta, että Solteqin valmistamassa ohjelmistossa on ollut ohjelmistovirhe ja että vastaajan toimitus ei ole tältä osin ollut sopimuksen mukainen.

Samoin asiassa on riidatonta, että ohjelmistovirheestä on aiheutunut Arokarhulle taloudellista vahinkoa.

4. Arokarhulle aiheutuneen vahingon määrä ja laatu

Asiassa on siis riidatonta, että kaupankohteen olleessa TeksoPro-kassajärjestelmässä on ollut ohjelmistovirhe. Osapuolilla ei ole myöskään riitaa ohjelmistovirheen laadusta. Kysymyksessä olevassa kassajärjestelmässä tuotetietojen syöttö ja kassatyöskentely tapahtuu lukemalla tuotteiden EAN-koodi järjestelmän viivakoodilukijan avulla. Koska käytettyjen viivakoodilukijoiden ja kassahenkilöiden työskentelynopeus on suurempi kuin TeksoPro-kassajärjestelmän kyky käsitellä viivakoodilukijan kautta tulevaa tuoteinformaatiota, tässä kassajärjestelmässä on toteutettu viivakoodilukijan välittämien tietojen väliaikainen varastointi niin sanottuun puskurivarastoon. Jokaisen luetun EAN-koodin jälkeen ohjelma antaa äänimerkin viivakoodin luvun onnistumisesta ja tallentaa tämän koodin puskuriin. Tästä puskurista ohjelma siirtää tuotekoodit varsinaiseen kassaohjelmaan ja toimihenkilönäytölle. Ohjelmassa funktionäppäin F6 on määritelty niin sanotuksi loppusummanäppäimeksi, jonka avulla tuotekoodien luvusta ja käsittelystä voidaan siirtyä ostosten loppusummaan ja varsinaiseen maksuprosessin hoitoon. Ohjelmassa ei ole kuitenkaan ollut toteutettuna puskurin sisällön tarkistusta, mikäli loppusummanäppäintä F6 olisi painettu. Tämän vuoksi asiakaskuitin loppusummaksi oli tullut vain niiden tapahtumien ja ostosten osuus, jonka ohjelma oli hakenut puskurista. Ohjelmointivirheen vuoksi kaikki puskurissa loppusummanäppäintä painettaessa olleet käsittelemättömät tuotekoodit jäivät kuitenkin huomioimatta ja näin ollen myös pois ostosten todellisesta ja asiakkaalta velottavasta loppusummasta. Ohjelmisto toimi siis virheellisesti niin, etteivät kaikki puskurissa olleet tuotekoodit kirjautuneet asiakaskuitin loppusummaksi, vaan osa koodilukijan hyväksymistä ja äänimerkillä varmistamista ostettavista tuotteista jäi asiakkaalta kokonaan veloittamatta.

Erityisesti todistajien Hyttisen, Määttäsen ja Sivosen kertoman perusteella on selvitetty, että edellä kuvattu virhe on ollut ohjelmistossa sen käyttöönotosta 10.6.2004 alkaen aina siihen saakka, kunnes virhe on saatu korjattua eli 19.1.2005 asti.

Todistaja Hyvönen, joka on koulutukseltaan kauppatieteen maisteri ja KHT-tilintarkastaja, on kertonut toimivansa Arokarhun tilintarkastajana ja tarkastaneensa tähän mennessä yhtiön kaksi viimeistä tilinpäätöstä. Hyvösen mukaan Arokarhulle ohjelmistovirheen vuoksi aiheutunut vahinko on juuri sen suuruinen, mikä summa asiakkailta on ostoksista käytännössä jäänyt veloittamatta ja tämä rahamäärä on sellaisenaan jäänyt Arokarhun tappioksi.

Käräjäoikeus hyväksyy tämän todistaja Hyvösen esittämän käsityksen.

Tämän jälkeen käräjäoikeuden tulee harkita, miten suuri vahinko kerrotusta ohjelmointivirheestä Arokarhulle on aiheutunut eli kuinka paljon virheen johdosta asiakkailta on jäänyt ostoksista.

Todistelutarkoituksessa kuultu Jarmo Karhunen on kertonut, että hän oli havainnut jo heinäkuussa 2004, että Arokarhun taloudellisessa tilanateessa oli jotain vialla ja ihmeteltyt syytä tähän. Syksyllä 2004 yhtiössä tehtiin välitilinpäätös ja tämän perusteella marraskuussa 2004 hävikin määräksi todettiin noin 200.000 euroa. Heti hävikin havaitsemisen jälkeen alettiin kiireesti etsiä sen syytä. Tässä tarkoituksessa käytiin läpi kaikki mahdolliset hävikin lähteet eli esimerkiksi virheelliset tavarantoimitukset, henkilökunnan epärehellisyys, tuotteiden väärä hinnoittelu jne. Mitään syytä todetulle hävikille ei kuitenkaan ollut löytenyt. Tilanne vaikutti niin epätoivoiselta, että kantajayhtiön omistajat olivat ehtineet jo oikeastaan tehdä liikkeen lopettamispäätöksen ennen kuin ohjelmointivirhe ja hävikin syy lopulta tammikuussa 2005 oli löytenyt.

Jarmo Karhunen on yhtäpitävästi todistaja Hyvösen kanssa kertonut, että Jarmo Karhusen tekemien laskelmien mukaan, jotka todistaja Hyvönen on tarkastanut, ohjelmointivirheestä Arokarhulle syntyneen vahingon määrä eli ohi kassan tapahtunut myynti on ollut yhteensä 537.555 euroa. Jarmo Karhunen ja Hyvönen ovat päätyneet mainittuun vahingon määrään arvioimalla Arokarhun aikaisempien tilikausien tuloksia ja myyntikatetietoja ja aikaisempaa myyntiä osoittavia kuukausittaisia myyntituloksia sekä ohjelmistovirheen havaitsemisen jälkeen vastaavia vertailutietoja. Laskelmissa on myyntikatteena käytetty 20,2 %. Ohjelmistovirheen havaitsemisen jälkeen Arokarhun myyntikate on ollut 20,8 %.

Käräjäoikeus hyväksyy Jarmo Karhusen ja Hyvösen vahingon määrän laskentatavan ja käytetyt laskentatiedot liikevaihdon, ostojen, varaston muutoksen ja myyntikatteen osalta periaatteessa oikeiksi. Käytettyihin laskentatietoihin liittyy kuitenkin tiettyjä epävarmuustekijöitä muun muassa liikevaihdon ja myyntikatteen osalta. Tämän vuoksi Arokarhulle aiheutuneen vahingon määrä, josta ei ole saatavissa tarkempaa näyttöä, jää oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 6 §:n perusteella oikeuden arvioitavaksi kohtuuden mukaan.

Käräjäoikeus arvioi, että Arokarhulle ohjelmointivirheestä aiheutuneen vahingon määränä on pidettävä 510.000 euroa. Tämän määrän Solteq on velvollinen korvaamaan Arokarhulle.

Arokarhu on vaatinut, että tuomittavalle vahingonkorvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa 21.2.2005 lukien.

Solteq puolestaan on katsonut, että vahingonkorvaukselle ei voida määrätä maksettavaksi viivästyskorkoa haasteen tiedoksiantopäivää aikaisemmasta ajankohdasta lukien.

Korkolain 7 §:n mukaan vahingonkorvaukselle, jonka määrän ja perusteen toteaminen edellyttää erityistä selvitystä, viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut päivästä, jona velkoja esitti vaatimuksensa sekä sellaisen korvauksen perustetta ja määrää koskevan selvityksen, joka häneltä kohtuudella voidaan vaatia. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan velan määrän osalta, viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille velan määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitetynä.

Arokarhu on esittänyt Solteqille 20.1.2005 asiassa kirjallisen korvausvaatimuksen. Vaatimuksessa on esitetty korvauksen peruste eli ohjelmointivirhe. Korvausmäärän osalta Arokarhu on todennut, että se pitää katevajuksen enimmäismääränä 600.000 euroa. Tarkempaa korvausmäärää vaatimuksessa ei ole esitetty.

Arokarhu on edelleen 14.2.2005 päivätyssä kirjeessä uudistanut korvausvaatimuksensa ja ilmoittanut, että katemenetyksen vähimmäismäärä on ainakin 400.000 euroa. Käräjäoikeus katsoo, että Arokarhu on esittänyt korvausvaatimuksensa perusteen ja 400.000 euron määrän osalta Solteqille korkolain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla siten, että Solteqin velvollisuus maksaa viivästyskorkoa 400.000 eurolle alkaa 16.3.2005. Loppuosalle tuomittavasta vahingonkorvauksesta Solteqin tulee maksaa viivästyskorkoa haasteen tiedoksiannosta lukien.

5. Arokarhun mahdollinen myötävaikutus vahinkoon

Asiassa ei ole esitetty mitään sellaista selvitystä, joka osoittaisi Arokarhun omalla toiminnallaan myötävaikuttaneen vahingon syntymiseen tai sen määrään.

Ohjelmointivirhe on tullut ilmi sattumalta Jarmo Karhusen oman oivalluksen ja suorittaman testauksen perusteella.

Useat jutussa kuullut todistajat ovat yhtäpitävästi kertoneet, että erittäin vaikeasti havaittavissa ollut virhe oli ollut näille todistajille täysi yllätys. Virhe on ollut myös varsin yksinkertaisesti korjattavissa. Virhe sinällään on ollut, kuten todistaja Häkkinen on todennut, "fataali" eli erittäin vakava ja keskeinen.

Käräjäoikeus toteaa, että Arokarhun myötävaikutus vahinkoon on jutussa jäänyt näyttämättä.

6. Selvittelykustannukset

Arokarhu on vaatinut, että Solteq velvoitetaan suorittamaan kantajalle sopimuksen rikkomuksen aiheuttamien selvittelykustannusten korvauksena 20.000 euroa (ALV 0) korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 21.2.2005 lukien.

Solteq on vastustanut vaatimusta ja lausunut, että vaadittu korvaus selvittelykustannuksista on yksilöimätön, minkä vuoksi Solteq on kiistänyt vaatimuksen sekä perusteeltaan että määrältään.

Arokarhu on esittänyt oikeudelle 18.1.2006 päivätyn laskun, jossa selvittelykustannusten arvonnlisäverolliseksi määräksi on ilmoitettu 24.400 euroa. Laskun liitteenä olevan erittelyn mukaan selvittelykulut ovat ajalta 1.7.2004- 8.1.2005.

Selvittelykuluja on eritelty seuraavasti:

- laskujen aiheellisuus, ylimääräinen selvitys
- laskujen sisältö, onko tuplalaskutusta
- kuormakirjojen ylimääräistä tarkistusta
- kuormien ylimääräistä tarkistusta
- hävikin ylimääräistä selvittelyä
- henkilökunnan mahdollisten varkauksien ylimääräistä selvittämistä
- kassojen toiminnan selvittämistä.

Erittelyn mukaan Jarmo ja Mia Karhuselta on kulunut selvittelyihin yhteensä 400 tuntia á 50 euroa.

Käräjäoikeus toteaa, että esitetty selvitys vaadituista selvittelykustannuksista ei ole riittävän yksilöity. Vaatimusta, joka on kiistetty, ei voida näin ollen sellaisenaan hyväksyä. Toisaalta on selvää, että Arokarhulle on aiheutunut asiassa ylimääräisiä selvittelykustannuksia. Näiden määrä jää kuitenkin oikeuden arvioitavaksi.

Käräjäoikeus arvioi, että kohtuullisena Arokarhulle aiheutuneina selvittelykustannusten määränä, jotka Solteq on velvollinen korvaamaan, on pidettävä 13.000 euroa.

Edelleen käräjäoikeus toteaa, että selvittelykustannuksia on pidettävä oikeudenkäyntikuluihin verrattavina kuluina ja niille tulee maksaa viivästyskorkoa saman periaatteen mukaisesti kuin oikeudenkäyntikuluille. Mainittu 13.000 euron määrä sisältää myös arvonnlisäveron.

7. Asianosais- ja oikeudenkäyntikulut

Solteq on hävinnyt jutun. Tällä perustella Solteq on oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 1 §:n oikeudenkäyntikulujen korvausta koskevan pääsäännön mukaan velvollinen korvaamaan kaikki vastapuolensa tarpeellisista toimenpiteistä johtuvat kohtuulliset oikeudenkäyntikulut.

Arokarhu on vaatinut korvausta asianosaiskuluistaan 8.599,05 euroa.

Solteq on kiistänyt Arokarhun asianosaiskulujen korvaamista koskevan vaatimuksen perusteeltaan ja pitänyt sitä määrällisesti liiallisena. Solteq on katsonut, että Arokarhulle, jota on edustanut tässä jutussa asianajaja, ei ole syntynyt erikseen korvattavia asianosaiskuluja. Solteqin mielestä asianosaiskuluja koskevan laskun tarkoittamat toimenpiteet ovat olleet sellaisia yhtiön hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan toimia, joista he tuskin laskuttavat yhtiötä. Kahden yhtiön edustajan erikseen laskutettavalle läsnäololle oikeudenkäynnissä ei Solteqin mukaan myöskään ole perusteita. Enimmillään Solteqin mukaan kysymys voisi olla matkakustannusten korvaamisesta Arokarhu Oy:lle.

Käräjäoikeus toteaa, että oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8 §:n mukaan oikeudenkäyntikulujen korvausta suoritetaan myös oikeudenkäynnin asianosaiselle aiheuttamasta työstä ja oikeudenkäyntiin välittömästi liittyvästä menetyksestä. Lain esitöiden (HE 107/1998 vp s.16 ja s.19) mukaan asianosaiselle itselleen suoritettavan oikeudenkäyntikulujen korvauksen tulee olla poikkeuksellista. Se ei saa olla korvaus oikeudenkäyntiin valmistautumisesta aiheutuvasta tavanomaisesta vaivannäöstä. Säännöksessä tarkoitettuna työnä ovat korvattavia ensisijassa sellaiset erityisosaamista vaativat asian hoitamiseen kuuluvat tehtävät, jotka asiamiehen/avustajan tekeminä olisivat laskutettavaa työtä. Oikeudenkäynnin aiheuttamana menetyksenä ovat kuluihin luettavissa ne asianajolaskun ulkopuoliset menot ja tappiot, joita asianosaiselle on välittömästi prosessin johdosta syntynyt muun muassa työansion menetyksinä ja matkakuluina sen vuoksi, että hänen on pitänyt osallistua henkilökohtaisesti oikeudenkäyntiin.

Käräjäoikeus katsoo, että sellaisina kohtuullisina Arokarhun asianosaiskulujen määränä, jotka Solteqin tulee korvata, on pidettävä 2.500 euroa. Määrä sisältää myös arvonnäisäveron. Tällöin käräjäoikeus on ottanut huomioon myös sen, että Arokarhulle tuomitaan erikseen korvausta selvittelykustannuksista.

Arokarhu on vaatinut, että Solteq velvoitetaan korvaamaan sille avustajan käyttämisestä aiheutuneina oikeudenkäyntikuluina arvonnäisäveroineen 34.167,71 euroa.

Solteq ei ole paljoksunut Arokarhun oikeudenkäyntikuluvaihtimuksen määrää.

Tuomiolauselmä

Solteq Oyj velvoitetaan suorittamaan Arokarhu Oy:lle

- vahingonkorvaukseksi 510.000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen laskettuna 400.000 eurolle 16.3.2005 lukien ja 110.000 eurolle 20.2.2006 lukien,
- korvaukseksi selvittelykustannuksista 13.000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 11.11.2006 lukien, ja
- korvaukseksi asianosaiskuluista 2.500 euroa ja oikeudenkäyntikuluista 34.167,71 euroa, molemmat määrät korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 11.11.2006 lukien.

Muut vaatimukset hylätään.

Arokarhu Oy velvoitetaan suorittamaan todistajanpalkkioksi kuulustuttamilleen todistajille pyydetyt ja myönnetyt määrät eli Jouni Hyttiselle 500 euroa, Erkki Pentikäiselle 260 euroa, Mikko Kontiolle 2.500 euroa, Kari Häkkiselle 500 euroa, Katja Sikaselle 150 euroa ja Kari Hyvöselle 1.600 euroa sekä Solteq Oyj kuulustuttamalleen todistajalle Jorma Kielennivalle 200 euroa.

MUUTOKSENHAKU

Tähän tuomioon tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Turun hovioikeudelle oikeudenkäymiskaaren 25 luvussa säädetyllä tavalla.

Käräjätuomari

Erkki Hakala